

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΛΟΥΚΑ (22/9/2013)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (4)

«Πιστεύω» - Η έννοια της πίστεως

Αφού μιλήσαμε την προηγούμενη Κυριακή, ακροθιγώς, για το περιεχόμενο του Συμβόλου της Πίστεως, αγαπητοί μου, από σήμερα θα επιχειρήσουμε την ανάλυσή του, προσεγγίζοντάς το λέξη προς λέξη. Το Σύμβολο της Πίστεως, με το πρώτο του άρθρο που αφορά στον Θεό Πατέρα, αρχίζει με την λέξη «Πιστεύω». Τούτο δεν είναι καθόλου τυχαίο, καθώς, κατά τον Άγιο Συμεών Θεσσαλονίκης¹, την λέξη αυτή οι Πατέρες την δανείστηκαν από το Ιερό Ευαγγέλιο²

Έχει πολύ μεγάλη σημασία να προσεγγίσουμε τον όρο «Πιστεύω», που παραπέμπει στην μοναδική έννοια της πίστεως. Στα ανθρώπινα δεδομένα, ο όρος «πιστεύω» αφορά πράγματα, πρόσωπα και έννοιες που μπορούμε να αντιληφθούμε, να αποδείξουμε ή και να ψηλαφίσουμε. Π.χ. πιστεύουμε ότι υπάρχει ο ήλιος, γιατί τον βλέπουμε. Πιστεύουμε ότι υπάρχουν οι πλανήτες, έστω κι αν δε μπορούμε να τους δούμε, γιατί εμπιστευόμαστε την Επιστήμη. Όταν, όμως, εντάξουμε τον ίδιο όρο στην θρησκευτική σφαίρα, μετασχηματίζεται και λαμβάνει νέο περιεχόμενο, που, συχνά, ούτε ψηλαφάται, ούτε προσεγγίζεται επιστημονικά, ούτε αποδεικνύεται λογικά. Ο Απόστολος Παύλος, δίδοντας τον ορισμό της πίστεως, διδάσκει: *«έστι δε πίστις ελπιζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος ου βλεπομένων»*³ Αυτό σημαίνει ότι ομολογούμε πίστη για πράγματα που δε βλέπουμε, αλλά ελπίζουμε να δούμε και να ψηλαφίσουμε. Πιστεύουμε σε πρόσωπα και έννοιες που ξεπερνούν τα όριά μας, επιδεικνύοντας απόλυτη εμπιστοσύνη στην Εκκλησία, στους Πατέρες και στους Αγίους της Πίστεως, οι οποίοι, με την κατά Χριστόν ζωή τους, αξιώθηκαν να γνωρίσουν το περιεχόμενο των ελπίδων τους. Η πίστη, λοιπόν, είναι ένα Θείο δώρημα, που μάς βγάζει από τα στενά πλαίσια της ανθρωπότητός μας και ταυτόχρονα, ένα μέγιστο αγώνισμα, που βοηθά στο να κατακτήσουμε την θέωσή μας.

Η έννοια της πίστεως, όμως, είναι παρεξηγημένη στην εποχή μας. Αποδεικνύεται ότι οι Χριστιανοί, αν και εύκολα δηλώνουμε πίστη στον Χριστό, την αντιλαμβανόμαστε με πολύ διαφορετικό τρόπο. Είναι

¹ Για την Αγιογραφική κατοχύρωση του Συμβόλου της Πίστεως βλ. Συμεών Θεσσαλονίκης «Άπαντα», τόμος 2^{ος}, σελ. 158 έως 168

² Ιωάν. 9,35

Ιωάν. 14,1

Πράξ. 16,31

³ Εβρ. 11,1

χαρακτηριστική σχετική έρευνα που δημοσιεύθηκε προ ετών⁴, σχετικά με την θρησκευτικότητα του λαού μας και δείχνει ότι η πίστη μας, δυστυχώς, είναι επιπόλαιη και ασταθής, γεγονός που οδηγεί σε κατακερματισμό του περιεχομένου της. Το συντριπτικό ποσοστό των ερωτηθέντων, για την ακρίβεια το 91,6%, δήλωσε ότι πιστεύει στο Θεό. Την ίδια στιγμή μόνο το 57,8% αποδέχεται την ύπαρξη των ψυχών και το 57% την ύπαρξη του σατανά. Στην μετά θάνατον ζωή πιστεύει μόνο το 46,7% και ακόμη μικρότερο, 45,5%, στην Δευτέρα Παρουσία και στη μέλλουσα κρίση! Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό πιστεύει στην μετεμψύχωση, στα φαντάσματα, στην αστρολογία και στα μέντιουμ. Την ίδια στιγμή οι ερωτηθέντες προφανώς γνωρίζουν και απαγγέλλουν το Σύμβολο της Πίστεως, το οποίο φωτίζει και διασαφηνίζει όλα τα παραπάνω θέματα. Έτσι φαίνεται ότι δεν αντιλαμβάνονται τί απαγγέλλουν και τί ομολογούν!

Τα αποτελέσματα της έρευνας αποδεικνύουν ότι οι Χριστιανοί σήμερα χαρακτηριζόμαστε από βαθιά και ανησυχητική σύγχυση όσον αφορά στο τί και πώς πιστεύουμε. Παρατηρείται το φαινόμενο ν' αποδεχόμαστε είτε αυτά που μπορούν να δικαιολογηθούν και να ερμηνευτούν από την κρησάρα της λογικής μας, είτε αυτά που μπορεί να αντέξει η ασθενής και αδύναμη φύση μας. Αντί να προσαρμόζουμε τη ζωή μας στα όσα το θέλημα του Θεού, διά της Εκκλησίας, ορίζει, προσαρμόζουμε τον Θεό στα μέτρα της δικής μας αδυναμίας, κατασκευάζοντας, τελικά, τόσους Θεούς όσοι είμαστε κι εμείς. Αυτό, όμως, δε συνιστά γνήσια και αυθεντική πίστη, αλλά έναν ιδιότυπο και επικίνδυνο πολυθεϊσμό!

Όταν, λοιπόν, στο Σύμβολο της Πίστεως ομολογούμε την πίστη μας, οφείλουμε να γνωρίζουμε το περιεχόμενο της ομολογίας μας. Το περιεχόμενο αυτό αφορά στην Τριαδική Θεότητα, στην έννοια της Εκκλησίας, στην προσδοκία των εσχάτων και στην εν Χριστώ σωτηρία. Αυτή η πίστη δε μπορεί να έχει κρατούμενα, ναι μεν, αλλά. Δε μπορεί να είναι επιλεκτική, αλλά καθολική. Δε πρέπει να μετακινείται ανά εποχή, αλλά να παραμένει σταθερή.

Την ερχόμενη Κυριακή, θα αρχίσουμε να αναλύουμε το περιεχόμενο του Συμβόλου της Πίστεως, ξεκινώντας από το πρώτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, τον Θεό Πατέρα. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

⁴ Ταχυδρόμος 19/3/2005